

Bölüm 6

MEME KANSERİ VE GEBELİK

Esra SARI¹
Cansu IŞIK²

GİRİŞ

Meme kanseri, dünyada ve Türkiye’de kadınlarda en sık görülen malignitelerden biridir. ^{1,2} Her ne kadar modern tedavideki gelişmelere ve mamografi ile erken meme kanseri taramasına rağmen meme kanseri kanserden ölümlerin de ikinci nedenidir. ³

Meme kanseri sıklıkla 35-54 yaş arasındaki kadınlarda görülür ve vakaların %15’i 45 yaş öncesinde tanı almaktadır. Bu durum neredeyse reproduktif dönemdeki 5000 kadını etkilemektedir. ⁴

Erken teşhis edildiğinde tedavide başarı şansı oldukça yüksek ve ölüm oranını da azaltabilen bir kanser türü olan meme kanseri diğer kanserlerin aksine gebelik ve postpartum ilk 1 yılda da tanısı konabilen bir kanserdir. ^{1,5} Ancak gebelikteki ve laktasyon dönemindeki fizyolojik değişikliklerden dolayı meme kanserinin tanısı gecikebilmektedir. ^{6,7,8}

Meme kanseri tanısı için kadının kendisinin ve rutin prenatal muayene esnasında meme muayenesinin yapılması gerekmektedir. ⁸ Meme muayenesi için en ideal zaman ilk trimesterdir. ⁶ Herhangi bir bulgu saptanması durumunda tanısal girişimler uygulanarak tedavi başlanmalıdır. ⁸

1. MEME KANSERİNİN TARİHÇESİ

Latince “cancer” Yunanca “carcinus” sözcüklerinden köken alan kanser, genetik ve çevresel şartlardan etkilenecek insan sağlığını tehdit eden ve kontrol edilemeyen anormal hücre bölünmesi ve çoğalması olarak tanımlanmaktadır. ^{9,10}

Meme kanseri ile ilgili ilk bilgiler milattan önce 3500-2500 yılları arasında sağlık tanrısı hekim İmhotep’in Eski Mısır’da yazmış olduğu tıbbi papirüste yer almaktadır. ¹¹

Milattan sonra 30’lu yıllarda Romalı Celsus meme kanserinin evrelerini erken kanser, ülsersiz kanser, ülserli kanser ve karnabahar biçiminde ülserli kanser olarak adlandırmıştır. ¹¹

¹ Dr. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, esrasari87@gmail.com

² Dr. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, cansu.isik@sbu.edu.tr

sonra, gebelik ve laktasyon dönemi dahil her kadının kendi kendine meme muayenesi yapmasının farkındalığının artırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. Çehrelî, R., Açıkgöz, A., & Ellidokuz, H. Kadınların Meme Kanseri Bilgisinin Beslenme Durumu ve Yaşam Biçimlerine Olan Etkisinin Risk Analizi ile İncelenmesi. *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 2019, 47(3), 56-66.
2. Chong, T. H., Durairaj, G. G., Hayati, F., Azizan, N., Ahmedy, F., & Rashid, N. F. A. Advanced Triple Negative Breast Cancer in Pregnancy. *GMJ*, 2020, 31, 663-665.
3. Sezer, H., Yılmaz, M., Gurler, H., & Koyuncu, A. Breast cancer risk factors in Turkey: a hospital-based case-control study. *Asian Pac J Cancer Prev*, 2011, 12(9), 2317-2322.
4. Soğukpınar N., Gebelikte Tıbbi Problemler Ebeler için el kitabı, Nobel Akademik Yayıncılık, 2016, Ankara.
5. Kaptan, G., Dedeli, Ö. Ebe ve hemşireler için gebelikte iç hastalıkları. İstanbul Tıp Kitabevi, 2017, İstanbul.
6. Akgün, Feride Sinem, et al. Gebelik ve meme kanseri: olgu sunumu. *Maltepe Tıp Dergisi*, 2014, 6.2: 1-3.
7. Üstün, C., Özen, N., Koçak, İ., & Kamalı, A. Gebelik ve Meme Kanseri. *O.M.Ü. Tıp Dergisi*, 1998, 15(4).
8. Koyuncu, A; Canbay, E. Gebelik ve Laktasyon Döneminde Meme Kanseri. *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi* 2020, 24 (1): 53-56.
9. Baykara, O. Kanser Tedavisinde Güncel Yaklaşımlar. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2016, 5.3: 154-165.
10. Ağan, A. F. ve Kekeçoğlu, M. "Melittin ve kanser tedavisi: Nanoteknolojik bakış açısı". *Uludağ Arıcılık Dergisi*, 2020, 20(2), 221-231.
11. Yılmaz, C. Ebe ve hemşirelerde meme kanseri korkusunun sağlıklı yaşam biçimi davranışlarına etkisi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas, 2020.
12. Meyan, Ş. 18-49 yaş üreme çağındaki kadınlarda meme kanseri risk değerlendirmesi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul, 2020.
13. Yılmaz, M. S. ve Atak, N. Meme kanseri riskinin beslenme ile ilişkili faktörler açısından değerlendirilmesi. *Türk j public health*, 2014, 12.1: 51-60.
14. Wood, R.Y., Della-Monica N.R. Psychosocial factors influencing breast cancer risk appraisal among older women. *Qual Health Res*, 2011, 21(6), 783-795.
15. Parsa, P., Parsa, B. Effects of reproductive factors on risk of breast cancer: a literature review. *Asian Pacific J Cancer Prev*, 2009, 10(4), 545-550
16. Yılmaz, M., Sayın, Y. "Bir grup kadının meme kanseri risk düzeyinin belirlenmesi determination of the risk level of breast cancer in a group of women." *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 2017, 53.
17. Gençtürk, Nuran. Meme kanserinde korunma. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2007, 10.4: 72-82.
18. American Cancer Society, "Breast Cancer Facts & Figures 2019-2020," Am. Cancer Soc., 40 2019.
19. Gaudet MM, Gapstur SM, Sun J, Diver WR, Hannan LM, Thun MJ. Active smoking and breast cancer risk: original cohort data and meta-analysis. *J Natl Cancer Inst*. 2013;105: 515-525.
20. Açıkgöz, Ayla; Çehrelî, Rüksan; Ellidokuz, Hülya. Kadınların kanser konusunda bilgi ve tutumları ile erken tanı yöntemlerine yönelik davranışları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2011, 25.3: 145-154.
21. Kocaöz, S., Ünal, Ö. & Morkavuk, Ş. B. BI-RADS sınıflaması meme kanseri risk faktörlerini ne oranda karşılar ve hematolojik parametrelerle ilişkisi nedir? *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 2020, 17(3), 435-439.

22. Özçınar, B. Türk Cerrahi Derneği Yeterlilik (Board) Okulu Ders Notları. Ed: Mehmet Faik Özçelik, Türk Cerrahi Derneği Yayınları, Ankara, 2018, <https://turkcer.org.tr/files/publications/93/92df9b069dd3392e431da026cb3701e7.pdf#page=308>.
23. Üstün C, “Gebelik ve Kanser”, Otak-Form Ofset, Samsun, 1999.
24. Doğer E, Çalışkan E and Mallman P, “Pregnancy associated breast cancer and pregnancy after breast cancer treatment”, J Turkish-German Gynecol Assoc, 2011, 12: 247-55.
25. Jeanne A. Petrek MD, Ruth Dukoff BA and Andre R, “Prognosis Of Pregnancy- Associated Breast Cancer”, Cancer, 1991, Vol: 67, 869-870.
26. Higgins S. Hafty BG, “Pregnancy And Lactation After Breast Conserving Therapy For Early Stage Breast Cancer”, Cancer, 1993, Vol:73, 2175-2176.
27. Blakelt LJ, “Effects Of Pregnancy After Treatment For Breast Carcinoma On Survivall And Risk Of Recurrence”, American Cancer Society, 2004, 11929, 465-466.
28. Serden, A. Y.; Eryılmaz, M. A.; Karahan, Ö. Gebelik Döneminde Meme Kanseri: Olgu Sunumu. *Cukurova Medical Journal*, 2013, 38.3: 492-494.